

ВІД МІГРАЦІЙНИХ ШЛЯХІВ ДО БОЛІТ: ЧОМУ ВАЖЛИВО ЗБЕРЕГТИ ЖУРАВЛІВ

Всесвітній день журавля об'єднує екологів для захисту граціозних птахів

стр. 14

GreenNews

**GREENPEACE: ІСТОРІЯ
РУХУ, ЩО ЗМІНИВ
СВІТОВУ ЕКОЛОГІЧНУ
СВІДОМІСТЬ**

стр. 4

GreenNews

**ЕНЕРГЕТИЧНА
ОПОРА УКРАЇНИ:
РОЛЬ ПРАЦІВНИКІВ
НАФТОГАЗОВОЇ ГАЛУЗІ**

стр. 6

GreenNews

**РІЧКИ ПЕРЕНОСЯТЬ ДО
ОКЕАНУ ЗНАЧНО БІЛЬШЕ
МІКРОПЛАСТИКУ НІЖ
ВВАЖАЛОСЯ РАНІШЕ**

стр. 7

GreenNews

**ЕКСПОРТ ПШЕНИЦІ ДО
ЄС: АГРАРІЇ МОЖУТЬ
СКОРИСТАТИСЯ КВОТОЮ
НА 2,3 МЛН ТОНН**

стр. 10

GreenNews

**УКРАЇНА ДОЛУЧАЄТЬСЯ
ДО ГЛОБАЛЬНОЇ АКЦІЇ
WORLD CLEANUP DAY 2026**

стр. 15

GreenPost – інформаційно-аналітичне видання,
метою якого є популяризація й розвиток еко-
культури, законодавчих та функціональних
норм екології України

#ECO LIFE STYLE
це актуально!

GreenEvent

Українські та міжнародні заходи, які відбудуться найближчим часом. Наукові, комунікаційні бізнес-події та інновації. Обмін досвідом експертів у сегменті еко-трендів.

24.09

«AGROFOODSUMMIT 2026»

Саміт

Коли: 24-25 вересня 2026 року

Місце проведення: Туреччина, м. Мерсін, Palmiye Mah. 1225 Sok. No:1, Mersin HiltonSA.

Про захід: AgroFoodSummit 2026 — міжнародний аграрний саміт, який відбудеться у місті Мерсін (Туреччина) та об’єднає провідних міжнародних аналітиків, представників аграрного бізнесу, переробних підприємств, торговельних компаній і галузевих асоціацій для обговорення розвитку аграрної торгівлі між Україною та Туреччиною. Організатором заходу виступає Українська бобово-соева асоціація. У рамках саміту також відбудуться B2B-зустрічі, офіційний прийом та бізнес-візит на виробничі потужності компанії Arbel, що сприятиме встановленню нових партнерських зв’язків.

Мета заходу: Створити платформу для розвитку українсько-турецького партнерства в аграрному секторі, обговорити актуальні тенденції світових ринків, перспективи торгівлі зерновими, бобовими, соєю, соєвим шротом та олійними культурами, а також сприяти налагодженню нових ділових контактів, розширенню експортних можливостей і розвитку міжнародної співпраці. Захід покликаний зміцнити торговельні відносини між країнами та відкрити нові можливості для експортерів, імпортерів і переробних підприємств.

З приводу реєстрації: +380953018361, conference.pulses@gmail.com

21.10

«AGROCOMPLEX 2026»

Міжнародна виставка

Коли: 21-23 жовтня 2026 року

Місце проведення: Україна, м. Київ, Броварський проспект, 15 (метро Лівобережна), МВЦ

Про захід: «АгроКомплекс» — міжнародна виставка ефективних технологій для аграрного бізнесу, що об’єднає виробників, постачальників, агропідприємства та фахівців галузі. Захід презентує комплекс сучасних рішень для підвищення ефективності та конкурентоспроможності аграрного виробництва відповідно до світових технологічних тенденцій і глобальних викликів. У межах виставки представлено широкий спектр напрямів: точне землеробство, сільськогосподарську техніку й обладнання, зернове господарство, переробку аграрної продукції та внутрішньогосподарську логістику.

Мета заходу: Створити професійний майданчик для демонстрації та впровадження сучасних технологій, обладнання й рішень, які допомагають аграрним підприємствам підвищувати продуктивність, оптимізувати витрати, удосконалювати виробничі процеси та посилювати конкурентоспроможність. Виставка сприяє обміну практичним досвідом між представниками аграрного сектору, розвитку ділових контактів і пошуку надійних партнерів та постачальників, а також знайомить учасників із новими технологіями.

З приводу реєстрації: +380444906469, +380503827431, +380503515793, agro@kmya.kiev.ua

28.10

«AGRO2FOOD 2026»

Виставка

Коли: 28-30 жовтня 2026 року

Місце проведення: Україна, м. Київ, Броварський проспект, 15 (метро Лівобережна), МВЦ

Про захід: Agro2Food — спеціалізована виставка технологій, обладнання та комплексних рішень для агропереробки й харчової промисловості, яка стане головним місцем зустрічі представників галузі цієї осені. Захід об’єднає понад 150 компаній та більше 5500 фахівців, а також проходитиме одночасно з виставками WorldFood Ukraine та inSKLAD, створюючи єдиний майданчик для розвитку партнерства та презентації сучасних галузевих рішень. Експозиція охопить широкий спектр напрямів — від технологічного та пакувального обладнання до інженерних рішень для підприємств харчової промисловості.

Мета заходу: Сприяти розвитку харчової промисловості та агропереробки шляхом демонстрації сучасного обладнання, технологій, сировини, пакувальних і логістичних рішень, а також створити ефективний простір для ділового спілкування між виробниками, постачальниками, імпортерами та підприємствами галузі. Виставка покликана допомогти учасникам знайти нових партнерів, ознайомитися з інноваціями ринку та розширити можливості для розвитку бізнесу.

З приводу реєстрації: +380444968645, +380673206661 (Viber/Telegram/WhatsApp — лише повідомлення), reception@pe.com.ua

10.11

«EUROTIER 2026»

Міжнародна виставка

Коли: 10-13 листопада 2026 року

Місце проведення: Німеччина, м. Ганновер, Messegelände 30521, Hannover Messe

Про захід: EuroTier 2026 — міжнародна виставка, присвячена сучасним технологіям та рішенням для тваринницької галузі. Захід охоплює широкий спектр напрямів: від племінного тваринництва, кормів і технологій розведення до обладнання для утримання та годування тварин, доїння, мікроклімату, енергозбереження, переробки відходів і біоенергетики. Виставка демонструє комплексний підхід до розвитку сучасного тваринництва та впровадження нових технологій у галузі.

Мета заходу: Представити актуальні технології та інноваційні рішення для ефективного, безпечного й сталого розвитку тваринницької галузі. Виставка створює можливості для професійного обміну досвідом, пошуку нових партнерів, ознайомлення з сучасним обладнанням і технологіями та обговорення ключових тенденцій розвитку аграрного сектору. Захід також сприяє встановленню міжнародних ділових контактів і впровадженню передових практик у виробництві.

З приводу реєстрації: +4906924788433, eurotier@dlg.org

GreenNews

Новини, пропозиції, українські та міжнародні процеси, які впливають на розвиток екологічних трендів, сприяють формуванню еко-культури суспільства. Завжди актуально!

ДАНІЯ УХВАЛИЛА НОВИЙ ЗАКОН ПРО РЕГУЛЮВАННЯ АЗОТНИХ ВИКИДІВ В АГРОСЕКТОР

3 вересня 2026 року депутати ухвалили закон

Парламент Данії зробив вирішальний крок у напрямку «зеленої» трансформації аграрного сектору. 3 вересня 2026 року депутати ухвалили закон про сталий менеджмент поживних речовин і парникових газів у сільському та лісовому господарстві. Рішення отримало переконливу підтримку: «за» проголосували 119 парламентарів, і лише 34 висловилися проти. Пише “Інфоіндустрія”.

Нові правила мають офіційно набути чинності з 1 січня 2027 року. Вони є безпосередньою частиною виконання загальнонаціональної угоди «Зелена Данія», досягнутої у 2024 році.

Революція в моніторингу: нова модель контролю

Головна зміна полягає у докорінному перегляді підходу до вимірювання шкоди довкіллю:

Від полів до водойм: держава відходить від застарілого регулювання на рівні

окремих полів. Відтепер ключовою метрикою стане точний обсяг азоту, який фактично потрапляє у водне середовище (річки, озера та прибережні моря).

Комплексний підхід: нова система поєднуватиме суворі ліміти на азотні сполуки із виведенням частини сільськогосподарських земель із користування (зокрема їх рекультивацією чи залісненням) та іншими природоохоронними кроками.

Гнучка шкала: законодавець заклад принцип адаптивності. Якщо екологічних цілей не вдасться досягти, санкції та регулювання автоматично посилюватимуться. І навпаки: якщо аграрії покажуть кращий результат скорочення навантаження, ніж очікувалося, вимоги можуть бути пом’якшені.

Реакція ринку: фермери застерігають, екологи вітають
Ухвалений документ викликав

неоднозначну реакцію серед профільних спілнот країни:

Аграрні організації Данії висловили серйозне занепокоєння. Вони наголошують, що перехід на нову систему загрожує суттєвим ускладненням та здорожчанням виробничих процесів. Головні претензії фермерів полягають у тому, що кінцеві економічні наслідки та точні деталі нових параметрів регулювання досі залишаються невизначеними.

Екологічні ГО, навпаки, привітали реформу. Вони називають закон дієвим та довгоочікуваним інструментом для припинення хронічного забруднення азотом і стримування евтрофікації (цвітіння та заморових явищ) у прибережних морських водах Данії.

Остаточні числові ліміти та технічні деталі практичної реалізації нової системи наразі перебувають на стадії доопрацювання урядовими експертами.

GREENPEACE: ІСТОРІЯ РУХУ, ЩО ЗМІНИВ СВІТОВУ ЕКОЛОГІЧНУ СВІДОМІСТЬ

Від протистояння ядерним випробуванням до захисту океанів

Щороку 15 вересня світова довікліохоронна спільнота відзначає День народження Greenpeace (День заснування Грінпіс). Саме цього дня у 1971 році невелика група з 12 відважних активістів виплила зі старого порту у Ванкувері (Канада) на орендованому рибальському судні Phyllis Cormack, щоб завадити ядерним випробуванням США на острові Амчітка біля узбережжя Аляски.

Хоча перша експедиція не досягла острова через втручання берегової охорони, вона спричинила потужний суспільний резонанс. Уже наступного року США припинили ядерні випробування в цьому районі, а сам острів згодом перетворили на гіташпінний заповідник. Ця перша перемога стала символом народження нової ери ненасильницького екологічного протесту.

Історія та фундаментальні принципи Грінпіс Сьогодні Greenpeace є однією з найвпливовіших та наймасштабніших міжнародних екологічних організацій, яка має офіси у понад 50 країнах світу.

Свою діяльність організація будує на трьох неперушних принципах:

- Незалежність від фінансування: Грінпіс принципово не приймає грошових пожертв від урядів, політичних партій чи бізнес-корпорацій. Уся діяльність фінансується виключно за рахунок приватних внесків мільйонів індивідуальних прихильників.
- Ненасильницький протест: усі акції та кампанії мають мирний характер, базуючись на методах ненасильницького супротиву, приверненні уваги медіа та публічному розголосі.
- Науковий підхід та свідчення: кожна кампанія спирається на ґрунтовні наукові дослідження, збір польових доказів та проведення незалежних аналізів та експертів.

Головні перемоги Грінпіс у захисті довкілля

За понад півстолітню історію активістам Greenpeace вдалося досягти суттєвих змін у міжнародному екологічному законодавстві:

Заборона ядерних випробувань

Постійний тиск сприяв підписанню Договору про всеосяжну заборону ядерних випробувань.

Захист Антарктиди

Завдяки масштабній кампанії було підписано мораторій на розробку корисних копалин в Антарктиді, що зберегло континент як недоторканий природний заповідник.

Обмеження токсичних відходів

Ухвалення Базельської конвенції, яка забороняє експорт небезпечних токсичних відходів із розвинених країн до країн, що розвиваються.

Охорона океанів та лісів

Заборона комерційного китобійного промислу, протидія нелегальній вирубці тропічних лісів Амазонії та просування створення заповідників морських акваторій.

День народження Грінпіс нагадує світу про те, що навіть невелика група небайдужих людей здатна змінити хід історії та захистити тенденції довкілля нашої планети.

НА АЛЯСЦІ ВРЯТУВАЛИ 15-РІЧНОГО ХЛОПЦЯ, ЯКИЙ 2 ДНІ ТРИМАВСЯ ЗА ПЕРЕВЕРНУТИЙ ЧОВЕН

У США провели успішну рятувальну операцію, під час якої виявили 15-річного підлітка, що вижив після дводенного перебування у відкритому морі, про це повідомляє видання УНН.

Хлопець разом із 35-річним старшим братом та двоюрідним братом вирушив на риболовлю із села Савунґа, що розташоване на острові Святого Лаврентія в Беринговому морі. Під час плавання їхній човен перевернувся. За словами врятованого підлітка, його двоюрідний брат певний час тримався

поруч, але виснажився і загинув до прибуття допомоги. Тіло другого брата рятувальники знайшли згодом.

Хлопця виявила екіпаж риболовецького судна неподалік від острова. За словами капітана Адама Вайта, температура води становила близько 10 градусів, а підліток безперервно тримався за корпус перевернутого судна навіть уночі. У Береговій охороні США зазначили, що пошукову операцію задіювали авіацію та вертольоти після звернення родичів про зникнення рибалок.

ЗАГРОЗА ДЛЯ МОРСЬКОЇ ЛОГІСТИКИ ТА ЦІН НА ЕНЕРГОНОСІЇ: МЗС ТУРЕЧЧИНИ ПРО НАСЛІДКИ АТАК У ЧОРНОМУ МОРІ

Затягування війни та посилення ударів по цивільному судноплавству в Чорному морі дедалі більше загрожують світовим рынкам агропродукції, про це повідомляє видання UkrAgroConsult.

Глава турецького дипломатичного відомства підкреслив, що Анкара від початку повномасштабного конфлікту докладає зусиль для стримування бойових дій у чорноморсько-протоковій зоні завдяки неухильному дотриманню Конвенції Монтре та реалізації Чорноморської зернової ініціативи. Проте останніми місяцями кількість ризиків для

комерційних суден, вантажів і логістичних компаній суттєво зростає.

Наразі Туреччина продовжує консультації зі сторонами щодо створення нових механізмів гарантування безпеки судноплавства та захисту критичної інфраструктури. Окремо Хакан Фідан звернув увагу на необхідність безперешкодного руху через Ормузьку протоку, адже будь-які збої на цьому маршруті призведуть до стрибка цін на пальне та фрахт, що негативно позначиться на вартості транспортування зерна у світі.

ЛАТВІЯ ЗАПРОВАДЖУЄ ЛАБОРАТОРНИЙ КОНТРОЛЬ РОСІЙСЬКОГО ЗЕРНА

Уряд Латвії готується запровадити суворі заходи контролю щодо зернових вантажів походженням з РФ, які прямують через портову інфраструктуру країни. Причиною стало стрімке зростання обсягів транзиту та загроза легалізації продукції з тимчасово окупованих територій України, пише “Портовик”.

Зокрема, у серпні через латвійські порти було транспортовано 158,9 тис. тонн зерна російського походження, що на 56% перевищує показники аналогічного періоду минулого року.

Ключові рішення та кроки латвійської

влади:

Лабораторні перевірки: готується нормативна база для відбору проб та проведення експертиз для встановлення точного геологічного походження зернових вантажів.

Співпраця з Україною: розробляється спільний двосторонній механізм контролю та моніторингу сільськогосподарської продукції.

Обмеження транзиту: розглядається можливість повної заборони транзиту російського зерна через територію Латвії, проте остаточне рішення з цього питання поки що перебуває на стадії обговорення.

ПРОСТОЇ В КАНАЛІ СУЛІНА: ТРИВАЛІСТЬ РЕЙСІВ ІЗ ПОРТУ ІЗМАЇЛ ЗРОСЛА У 2,5–3 РАЗИ

Черги та затримки через несприятливі погодні умови у каналі Суліна спричинили суттєве уповільнення морської логістики з українських дунайських портів. За даними оператора Avalon Shipping, стандартні строки доставки вантажів зросли в кілька разів, перетворюючи тижневі маршрути на місячні, пише “Портовик”.

Наслідки затримок на конкретних прикладах руху суден:

Маршрут Ізмаїл — Єгипет: раніше рейс тривав близько 12 днів, тоді як зараз час у дорозі становить щонайменше 26 днів. Теплохід, заявлений 19 серпня, прибув до пункту призначення в Єгипті лише 14

вересня.

Альтернативні рейси через Суліну: за прогнозами та поточними показниками руху, рейс за маршрутом Ізмаїл — Ізмір (Туреччина) триватиме 28–29 днів, а інший рейс до Єгипту — від 32 до 33 днів.

Експерти зазначають, що основні часові втрати відбуваються не під час морського переходу, а саме через вимушений простій у чергах та періодичну зупинку судноплавства в каналі через погодні умови.

Наведені показники трьох конкретних суден демонструють загальне ускладнення логістичної ситуації в Дунайському басейні.

ЕНЕРГЕТИЧНА ОПОРА УКРАЇНИ: РОЛЬ ПРАЦІВНИКІВ НАФТОГАЗОВОЇ ГАЛУЗІ

Фахівці нафтогазової галузі тримають енергетичний фронт

Щороку у другу неділю вересня (у 2026 році — 13 вересня) в Україні відзначають День працівників нафтової, газової та нафтопереробної промисловості. Це професійне свято геологів, буровиків, інженерів, операторів газорозподільних мереж, працівників нафтопереробних підприємств та всіх фахівців, чия праця забезпечує країну паливно-енергетичними ресурсами.

Свято було встановлено Указом Президента України у 1993 році на знак визнання вагомого внеску працівників галузі у розбудову національної економіки, зміцнення енергетичної незалежності та забезпечення теплоенергією і паливом промисловості й населення.

Стратегічне значення галузі в сучасних умовах Нафтогазовий комплекс є однією з ключових опор вітчизняної економіки та систем життєзабезпечення країни:

Забезпечення опалювального сезону:

накопичення та транспортування природного газу у підземні сховища (ПСГ) є основою для стабільного проходження зимового періоду.

Диверсифікація та власне виробництво: розвиток власного видобутку нафти та газу, а також впровадження сучасних технологій інтенсифікації свердловин дозволяють зменшувати залежність від зовнішніх постачальників.

Логістика та забезпечення паливом: забезпечення потреб транспортної системи, аграрного сектору під час посівних і збиральних кампаній та критичної інфраструктури якісним пально-мастильними матеріалами.

Героїзм та відновлення критичної інфраструктури В умовах повномасштабної війни праця фахівців нафтогазового сектору набула особливого значення та вимагає неймовірної мужності:

– Аварійно-відновлювальні роботи:

газовики та ремонтні бригади першими виїжджають на об'єкти після обстрілів, аби у найкоротші терміни відновити газопостачання до лікарень, житлових будинків та підприємств.

– Захист та модернізація об'єктів: реалізація заходів із пасивного захисту критичної інфраструктури, цифровізація управління мережами та підвищення енергоефективності обладнання.

– Безпека праці: щоденна робота у прифронтових зонах, пов'язана із ризиком для життя, вимагає суворого дотримання інженерно-технічних норм та високої координації з екстремними службами.

День працівників нафтової, газової та нафтопереробної промисловості — це нагода висловити щиру вдячність усім фахівцям, які своєю невтомною працею тримають енергетичну стійкість України та несуть тепло й світло в оселі мільйонів громадян.

РІЧКИ ПЕРЕНОСЯТЬ ДО ОКЕАНУ ЗНАЧНО БІЛЬШЕ МІКРОПЛАСТИКУ НІЖ ВВАЖАЛОСЯ РАНІШЕ

Міжнародна група науковців опублікувала у журналі Science нове масштабне дослідження

Річки є значно потужнішим шляхом транспортування мікропластику до Світового океану, ніж вважалося раніше, про це повідомляє видання NV. Команда дослідників під керівництвом Хехао Ціня з Пекінського університету розробила стандартизовану модель на основі 1386 польових вимірювань, яка враховує щоденні погодні умови, рівень опадів та землекористування.

За розрахунками вчених, лише у 2022 році річки змили в океани близько 263 000 метричних тонн мікропластикових частинок (розміром від 1 до 5000 мікрометрів).

При цьому близько 96% цього обсягу припадає на країни Глобального Півдня, а понад 50% — на річки Східної та Південно-Східної Азії, де найбільший обсяг викидів продемонструвала річка Янцзи.

Науковці також встановили, що

ключовим фактором прискорення забруднення є сильні зливи.

Екстремальні опади спричиняють ефект «імпульсного збагачення», змиваючи у водойми пластикові відходи, накопичені на суходолі. Експерти застерігають, що в умовах глобальної зміни клімату та відсутності жорсткого контролю за пластиковими відходами ситуація з забрудненням океанів буде лише погіршуватися.

КАБМІН ПРОПОНУЄ ПРИМУСОВО СТЯГУВАТИ ШТРАФИ ЗА ПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ЯДЕРНОЇ ЕНЕРГІЇ

Кабінет Міністрів України зареєстрував у Верховній Раді законопроект, спрямований на вдосконалення процедури накладення та стягнення штрафів

У Верховній Раді України зареєстровано урядовий проект Закону «Про внесення змін до статті 17-1 Закону України «Про дозвілну діяльність у сфері використання ядерної енергії» щодо виконання рішень про накладення штрафів» (реєстраційний №16066). Про це написав Тарас Мельничук.

Законопроект покликаний врегулювати механізм притягнення до відповідальності порушників вимог ядерної та радіаційної безпеки. Зокрема, нормативний акт чітко визначає строк набрання рішенням про

накладення штрафу законної сили та закріплює юридичний обов'язок суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії сплачувати відповідні фінансові санкції.

Головною нововведенням проекту є закріплення на законодавчому рівні норми, згідно з якою рішення про накладення штрафу стає виконавчим документом. Якщо суб'єкт господарювання не виконає рішення добровільно, воно підлягатиме примусовому виконанню в порядку, визначеному Законом України «Про виконавче провадження».

ЕКСПОРТ ПШЕНИЦІ ДО ЄС: АГРАРІЇ МОЖУТЬ СКОРИСТАТИСЯ КВОТОЮ НА 2,3 МЛН ТОНН

Єврокомісія не розширила ліміт, тому трейдери розглядають квоту ЄС для третіх країн із митом €12 за тунну

Українські агроекспортери шукають нові механізми постачання пшениці на ринок Європейського Союзу, про це повідомляє видання UkrAgroConsult. з посиленням на голову комітету УКАБ з євроінтеграції Олександр Авраменко.

Окрема квота для України обсягом 1,3 млн тонн наразі повністю вичерпана, а поставки понаднормово обкладаються

стандартним митом у розмірі €95 за тунну, що робить їх економічно недоцільними. Запит України щодо збільшення пільгового обсягу Єврокомісія відхилила, пославшись на минулорічний перегляд торговельних умов, який наразі не підлягає корегуванню.

Водночас альтернативним варіантом для українських компаній може стати

загальна квота ЄС для третіх країн у межах COT обсягом 2,3 млн тонн. Вона залишається практично невикористаною та передбачає значно нижчу митну ставку — €12 за тунну. Попри те, що використання цього механізму обговорювалося ще в серпні, точних даних про початок активних відвантажень українського збіжжя за цією квотою поки немає.

У ПАРЛАМЕНТІ ПРЕДСТАВИЛИ ПРОЄКТ ДЕРЖБЮДЖЕТУ-2027 ТА СХВАЛИЛИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ РЕФОРМИ

Крім того, у парламенті відбулася офіційна презентація проєкту Державного бюджету на 2027 рік

У народні депутати підтримали пакет ключових законопроектів, від яких безпосередньо залежить залучення зовнішнього фінансування для збалансування державного бюджету та покриття соціальних витатків. Про це повідомив Сергій Корецький.

Серед ухвалених рішень — зміни щодо оподаткування та митного оформлення міжнародних посилок, спрощення процедури банкрутства малого бізнесу, реформування роботи Фонду гарантування вкладів і НКРЕКП. Окрему увагу приділили гармонізації українського лісового

господарства з нормами Європейського Союзу, а також врегулюванню питань сек'юритизації та облігацій із покриттям. Остаточне ухвалення цих документів у другому читанні гарантуватиме продовження виплат зарплат, пенсій та фінансування інших критичних потреб країни.

Паралельно під час засідання Міністр фінансів України презентував нардепам проєкт Державного бюджету на 2027 рік. Наразі документ передано на опрацювання до профільних комітетів Верховної Ради для підготовки до першого читання.

ОБМЕЖЕННЯ ДОСТУПУ ДО ВАГОННИХ ВІЗКІВ ЗАГРОЖУЄ ЗРИВОМ ЗЕРНОВОГО ЕКСПОРТУ

За оцінками асоціації, ця ініціатива виглядає особливо ризикованою на тлі негативних наслідків

Асоціація «Український клуб аграрного бізнесу» (УКАБ) висловила серйозне занепокоєння намірами АТ «Укрзалізниця» з 1 жовтня фактично повністю обмежити доступ приватного вагонного парку до візків колії 1435 мм. Про це йдеться в повідомленні асоціації на сторінці у Facebook.

Запропонований УЗ механізм передбачає використання таких візків виключно під вагонами власного парку ЦТЛ, а їх розподіл — через аукціони системи «Prozorro.Продажі». В УКАБ наголошують, що значна частина зерновозів належить приватному бізнесу, який інвестував у них власні кошти, тож штучне обмеження доступу до візків призведе до затримок вантажів, зростання вартості логістики та

зниження загальних обсягів експорту.

За оцінками асоціації, ця ініціатива виглядає особливо ризикованою на тлі негативних наслідків нещодавнього підвищення залізничних тарифів, через яке УЗ вже почала стрімко втрачати вантажну базу.

Після підвищення вартості перевезень на \$5-7 — на фоні паралельного зростання логістичних витрат у напрямку румунських портів на \$60 — залізничні перевезення для багатьох аграріїв стали нерентабельними.

«Замість того, щоб стимулювати експорт, УЗ втрачає вантажну базу», — зазначають в УКАБ, додаючи, що сьогодні західні прикордонні переходи завантажені лише на третину: перевозиться близько 300 тис. тонн

зернових вантажів при наявному потенціалі понад мільйон тонн.

При цьому агросектор і металургія, за словами асоціації, продовжують своїм коштом субсидіювати пасажирські та інші збиткові види перевезень.

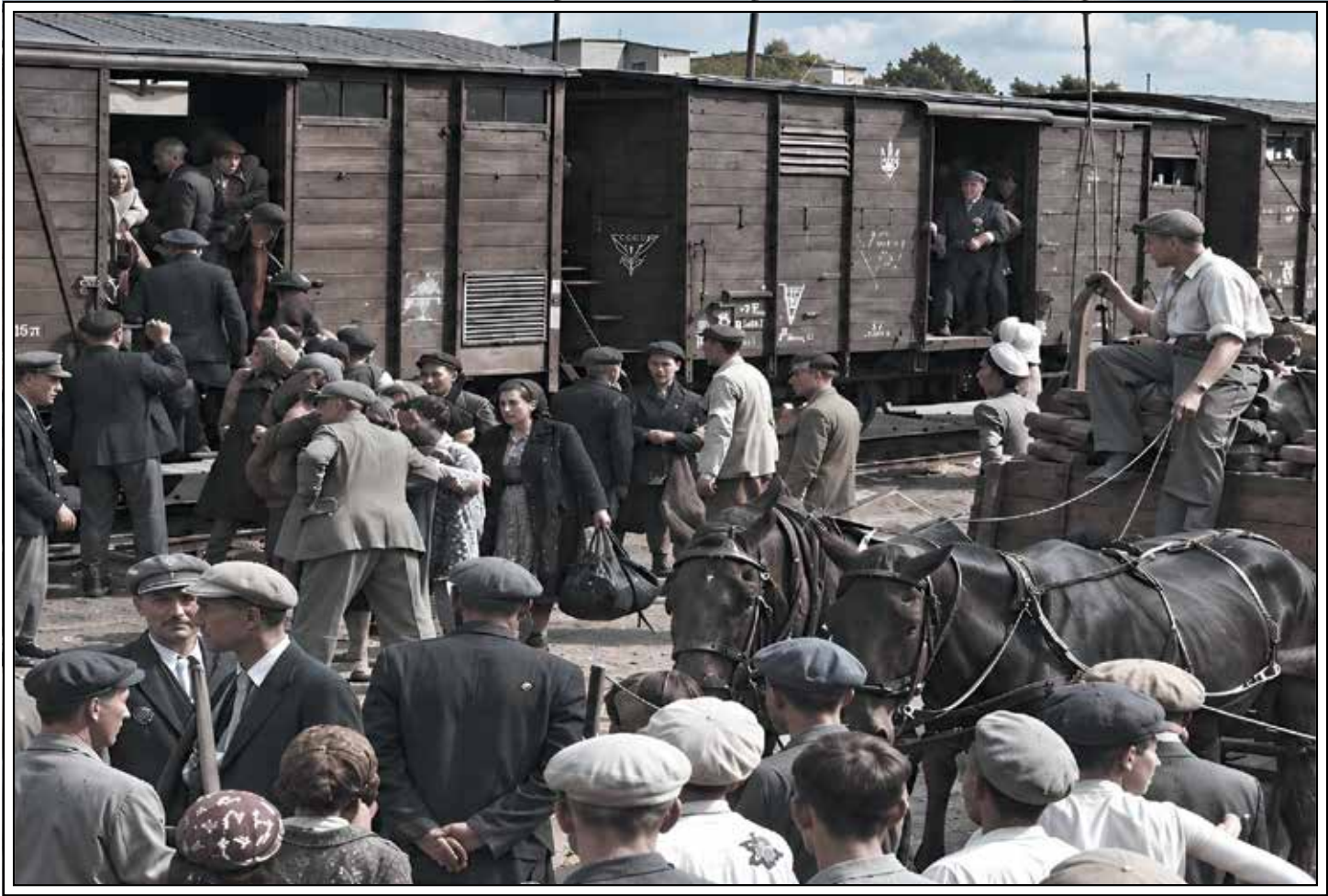
У зв'язку з цим УКАБ закликала «Укрзалізницю» та уряд України:

- негайно переглянути рішення щодо обмеження доступу приватного парку до візків 1435 мм і не допустити його впровадження з 1 жовтня;
- припинити практику перехресного субсидіювання та розробити нову методологію тарифоутворення за принципом справедливої собівартості за участю профільного бізнесу.

ЩО ІСТОРІЯ ДЕПОРТАЦІЙ ГОВОРИТЬ НАМ СЬОГОДНІ. ПАМ’ЯТІ УКРАЇНЦІВ - ЖЕРТВ ПРИМУСОВОГО ВИСЕЛЕННЯ ІЗ ЗАКЕРЗОННЯ

Депортація перестає бути лише сторінкою історії, коли суспільство переживає її наслідки знову

ЕКСКЛЮЗИВ

Депортація, про яку ми читаємо на сторінках історичних книг, виглядає зовсім по-іншому, коли зіптовхуємося з нею на власному досвіді. На жаль, останні роки змусили більшість українців дізнатися, як це покидати власні домівки, залишатися без своєї землі, прощатися зі своїми родинами, могилами та попереднім життям.

Тому, коли ми зараз згадуємо людей, які були депортовані в середині минулого століття, ми зовсім по-іншому переживаємо ці події. Власний досвід допомагає краще зрозуміти історичний момент, причини та наслідки примусових переселень і те, як події минулого продовжують впливати на сьогодення. Наше розуміння історичного моменту, причинно-наслідкових зв'язків пояснює результат, який ми маємо зараз - у великій війні, у непорозумінні між собою, у конфліктах, які підіймаються з нашими добрими сусідами-поляками.

13 вересня в Україні відзначається День пам'яті українців — жертв примусового виселення з Лемківщини, Надсяння, Холмщини, Південного Підляшшя, Любачівщини та Західної Бойківщини у 1944–1951 роках.

Цей день було встановлено Постановою Верховної Ради України від 8 листопада 2018 року № 2608-VIII — напередодні 75-ї річниці від початку депортації з Лемківщини, Надсяння, Холмщини, Південного

Підляшшя, Любачівщини та Західної Бойківщини у 1944–1951 роках українців — автохтонних мешканців цих регіонів. Цього року маємо вже 82-гу річницю з часу тих трагічних подій.

Як зазначено в постанові, «протягом багатьох століть українці на цих територіях піддавалися утискам та переслідуванням від колонізаторів за свої віру, мову, землю, зазнавали численних духовних і матеріальних втрат, а в середині XX століття стали жертвами примусового виселення».

Пам'ять про ці події необхідна не лише для відновлення історичної справедливості та інформування суспільства. Вона допомагає зрозуміти, як комуністичний режим намагався знищувати національну ідентичність, культуру та традиції, змішувати населення і поступово розчиняти окремі етноси в «єдиному радянському народі».

І сьогодні, коли Україна знову переживає вимушене переміщення людей, втрату дому та розрив родинних та соціальних зв'язків, досвід минулого набуває особливого значення.

Як це відбувалося

Нагадаємо трохи історії, спираючись на пояснення Українського інституту національної пам'яті.

Одним із підсумків Другої світової війни стало встановлення нових державних

кордонів у Європі, зокрема між СРСР і Польщею. Це питання постало ще на Тегеранській конференції керівників трьох союзних держав 28 листопада—1 грудня 1943 року. Її учасники дійшли згоди, що кордон між СРСР і Польщею пролягатиме по «лінії Керзона», тобто приблизно так, як це було у вересні 1939 року. Щоб із таким поворотом ситуації погодився польський емігрантський уряд у Лондоні, прем'єр-міністр Великої Британії Вінстон Черчилль запропонував віддати Польщі взамін Західної України та Західної Білорусі німецькі землі: Східну Пруссію, Західне Помор'я з Данцигом, Верхню Силезію. Водночас постало питання, як зробити так, щоб після зміни кордонів українці опинилися в УРСР, а поляки — у Польщі. Так виникла ідея «переміщення населення».

Спочатку йшлося про добровільні засади переїзду людей. Проте, як показали подальші події, добровільного та справедливого вирішення ситуації не сталося. Примусові переселення супроводжувалися репресіями, позбавленням майна, обмеженням політичних, соціальних, економічних і культурних прав людей. Власне так само, як це було і за десятиліття до того в звичній поведінці радянської влади.

За згаданою угодою у 1944–1946 роках понад 482 тисячі українців примусово переселили до УРСР. У радянській Україні

їх розселили на території 17 областей — від Галичини до Причорномор'я, Слобожанщини та Донеччини. Водночас із західних областей радянської України до Польщі переселили майже 790 тисяч поляків та євреїв.

Продовженням депортації українців стала «акція Вісла» 1947 року. Комуністична влада Польщі за підтримки та узгодження з керівництвом СРСР і Чехословаччини депортувала понад 140 тисяч українців та осіб змішаного походження на так звані «повернені землі» — північно-західні воєводства Польщі, які до 1945 року належали Німеччині.

Метою було розірвати зв'язки українців із місцевим середовищем та провести їхню асиміляцію. Політичне керівництво подавало акцію як боротьбу з українським підпіллям — ОУН та УПА. Фактично відбувалося остаточне вирішення «українського питання» та етнічна чистка прикордонних територій. Тисячі людей пройшли через концтабір, були вбиті або ув'язнені.

У сучасній Україні та світі операцію «Вісла» визнано злочином комуністичного режиму та актом етнічної чистки. Політичне керівництво Польщі та України офіційно її засудило.

Ще кілька десятків тисяч українців були позбавлені батьківських домівок під час обмінів прикордонними ділянками між СРСР та Польщею у 1948 та 1951 роках.

Етапи депортації

Польський історик українського походження Євген Місило, чий предки були депортовані під час акції «Вісла», займається дослідженням українсько-польських відносин у XX столітті та депортацій українців 1944–1947 років.

Як розповідає сам Євген Місило, більшу частину свого дорослого життя він присвятив документуванню історії українців у Польщі: пошуку матеріалів у донедавна секретних архівах, збору та публікації свідчень очевидців, збереженню пам'яті про учасників підпілля, тих, хто загинув, був засуджений до смертної кари та страчений у комуністичних в'язницях Польщі, а також про українців і поляків, ув'язнених у концтаборі Явожно у зв'язку з операцією «Вісла».

Згідно з дослідженнями Євгена Місила, депортацію можна умовно поділити на кілька етапів.

Перший етап — 15 жовтня – грудень 1944 року.

Акція розпочалася зі створення апарату з питань переселення. Головне представництво з польського боку розмістилося в Любліні, а з радянського — у Луцьку. Головним уповноваженим уряду УРСР призначили заступника наркома хімічної промисловості Михайла Підгорного, а від Польщі — Юзефа Беднажа. На допомогу їм укомплектували штати районних представників. У цей час було депортовано понад 20 тисяч українців із Холмського, Грубешівського, Томашівського та Замостівського повітів. багато людей погоджувалися на виїзд через те, що їхні села навесні і влітку 1944 року постраждали від нападів польського підпілля.

Другий етап — січень–серпень 1945 року. Розпочалося масове вивезення — понад 229 тисяч осіб. Переселення дедалі більше набувало примусового характеру. Влада вживала силових заходів щодо тих, хто відмовлявся залишати свої домівки. радянська влада часто вводила в оману, обіцяючи кращі умови розселення на нових місцях.

Третій етап — вересень - грудень 1945 року.

На цьому етапі депортація впроваджувалася силами трьох дивізій піхоти Війська Польського. Тоді насильно виселили українців із Лиського, Любачівського, Перемишльського та Сяноцького повітів. А з теренів Західної України депортували польське населення. Основним регіоном розселення в цей період був західний, оскільки звільнився житловий фонд, а по-друге, у віддалені регіони не могли перевозити через транспортну проблему.

УПА, як єдина сила, що могла протидіяти переселенню, розпочала палити села в тій місцевості, звідки виселяли українців. Ті відплатні акції погіршили ситуацію. Комуністична влада отримала додатковий аргумент для депортацій, а військові – для репресій проти цивільних, які сприяли повстанням.

IV етап: січень–15 червня 1946 року

У цей період було депортовано найбільшу кількість жителів Закерзоння — понад 250 тисяч — у західний регіон розселення, де вже проживали родини, які самовільно виїхали з інших областей. Тепер виконавці діяли особливо жорстко, нищили українські села. У січні–березні проти селян, які не бажали залишати свою землю, проводили пацифікацію. Наприклад, у селі Завадці Морохівській Сяноцького повіту 25 січня 1946 року солдати 2-го батальйону 34-го піхотного полку Війська Польського вбили 56 мешканців.

До 15 червня 1946 року планували виселити 14 045 українських родин — понад 60 тисяч осіб, які ще залишалися в зоні депортацій. Для досягнення цієї мети кількість родин, які мали бути виселені протягом однієї доби, збільшили зі 100 до щонайменше 500 на одну дивізію.

У цій фазі акції Військо Польське випробувало насильницьку схему виселення, яку згодом повторили під час акції «Вісла».

Навіть після припинення дії угоди поляки продовжували складати списки українців, які залишилися в Польщі, щоб повністю зачистити територію.

Як жили депортовані після переселення

Як свідчать розповіді очевидців, задокументовані, істориками, ЗМІ та Інститутом національної пам'яті, примусове переселення не закінчувалося в момент, коли люди залишали рідний дім. Починався період облаштування на новому-чужому місці. люди зіптовхувалися не лише з матеріальними, фінансовими труднощами, але й ментальними викликами. Інші умови господарювання, колективізація, політична інформація. Колишні гірські мешканці опинившись у південних областях України, мусили звикати до зовсім іншого способу життя - степового клімату, сільського господарства, традицій та відмінних звичаїв.

Особливим викликом було призначитися до радянської колгоспної системи. Ті, хто ставали колгоспниками, віддавали державі худобу та реманент і вже не могли користуватися ними для особистих потреб. За роботу отримували не гроші, а трудовні. “Тому більшість переселенців, хоч і працювали в колгоспі, категорично відмовлялися вступати до нього. Багато хто намагався втекти до міст чи промислових містечок, щоб влаштуватися на підприємствах або залізниці. Дехто прагнув переїхати до західних областей, де

ще існувало одноосібне господарство. Інші намагалися повернутися до Польщі, але їх затримували на кордоні.”- документують історики.

Одиниці змогли придбати житло власним коштом. Переселенців розміщували в хатах місцевих селян. У колгоспах створювали будівельні бригади для спорудження нового житла або ремонту старого. До цих робіт залучали і переселенців, однак справа рухалася катастрофічно повільно.

Ті, хто опинився в західних областях, розміщувалися в оселях, покинутих поляками. Але й тут процес облаштування відбувався надто повільно. Водночас до кінця 1947 року сприятливим чинником адаптації в цьому регіоні була можливість вести індивідуальне господарство або працювати у заможних домогосподарствах.

З іншого боку, матеріальна підтримка не могла компенсувати втрату дому, землі, звичного способу життя та соціального середовища. З метою «радянського перевиховання» серед депортованих проводили масово-політичну роботу. Невдоволення комуністичним ладом арештовували та судили як «націоналістичний елемент».

Часто непрості взаємовідносини склалися і з місцевим населенням. Мовний бар'єр, радянський “світогляд” і принципово інше ставлення до власності — зокрема протиставленням «приватне — колективне», вносило непорозуміння та провокувало конфлікти.

У західних областях напруження виникало через отримання польських будинків і землі. Водночас у цьому регіоні депортовані розмістилися більш компактно, ніж у південно-східних областях.

Чому ця історія важлива сьогодні

Загалом примусове переселення призвело до руйнування історичних, матеріальних, моральних і культурних цінностей Лемківщини, Західної Бойківщини, Надсяння, Холмщини та Підляшшя й поставило під загрозу знищення цілі етнографічні групи українського народу.

Але наслідки депортацій не обмежилися серединою XX століття. Вони залишили по собі травму поколінь, втрату родинних зв'язків, зруйноване культурне середовище та досвід життя без власної землі.

Саме тому сьогодні, коли мільйони українців знову змушені залишати свої домівки через російську агресію, історія депортацій сприймається не як далеке минуле. Ми краще розуміємо, що означає втратити дім, не знати, чи вдасться повернутися, залишити могили рідних, звичний спосіб життя, свою громаду.

Історія депортацій показує: примусове переміщення людей — це не лише зміна місця проживання. Це спосіб зруйнувати зв'язок людини із землею, громадою, культурою та власною ідентичністю.

Саме тому пам'ять про депортованих українців важлива не тільки як данина минулому. Вона допомагає краще зрозуміти те, що відбувається з Україною сьогодні, і побачити, наскільки небезпечними можуть бути спроби силою змінити кордони, перемістити населення та знищити його культурну самобутність.

Пам'ятати — означає не дозволити історії знову стати лише сторінкою підручника. Адже те, що колись здавалося далеким і майже неможливим для сучасної людини, сьогодні стало реальністю для мільйонів українців.

ВІД МІГРАЦІЙНИХ ШЛЯХІВ ДО БОЛІТ: ЧОМУ ВАЖЛИВО ЗБЕРЕГТИ ЖУРАВЛІВ

Всесвітній день журавля об’єднує екологів для захисту граціозних птахів

Щороку у другу неділю вересня (у 2026 році — 13 вересня) світова довкілтоохоронна спільнота відзначає Всесвітній день журавля (World Crane Day). Ця екологічна дата присвячена одній із найстаріших та найграціозніших родин птахів на нашій планеті, багатьом представникам якої сьогодні загрожує повне зникнення через діяльність людини.

Історія свята бере початок у 2002 році, коли екологи з кількох країн об’єднали зусилля для порятунку сірого журавля, якому загрожувала небезпека. Згодом ініціативу підтримали міжнародні організації, перетворивши цей день на глобальну кампанію із захисту біорізноманіття та водно-болотних екосистем.

Чому журавлі потребують особливого захисту

Родина журавлиних охоплює 15 видів, які мешкають на всіх континентах, окрім Південної Америки та Антарктиди. За даними Міжнародного союзу охорони природи (МСОП), понад 10 із них перебувають під загрозою зникнення чи мають статус вразливих видів.

Головними факторами зменшення популяції птахів є:

- Осушення водно-болотних угідь: журавлі критично залежні від боліт, заплавних луків та мілководних водойм, де вони гніздяться та знаходять їжу. Масова урбанізація, розорювання земель та меліорація знищують їхнє природне середовище існування.
- Забруднення довкілля: використання пестицидів у сільському господарстві та потрапляння хімікатів у водойми призводять до отруєння птахів.
- Фрагментація міграційних шляхів: побудова високовольтних ліній електропередач та вітрових електростанцій без урахування шляхів перельоту створює додаткові ризики смертності птахів під час сезонних міграцій.
- Браконьєрство та фактор турбування: несанкціоноване полювання та втручання людини у місця гніздування змушують журавлів залишати свої кладки.

Журавлі в Україні: стан популяції та збереження

В Україні гніздяться та трапляються під час сезонних перельотів два основних

види цих птахів — журавель сірий та степовий журавель (красавка). Обидва види занесені до Червоної книги України та охороняються Бернською й Боннською конвенціями.

Для збереження цих унікальних птахів орнітологи та екологи реалізують низку практичних кроків:

- Відновлення водно-болотних угідь: захист заповідних територій, таких як Поліський та Рівненський заповідники, де зберігаються традиційні місця гніздування.
- Маркування та моніторинг: встановлення спеціальних кільцевих або супутникових передавачів для відстеження міграційних маршрутів птахів через територію України до місць зимівлі в Африці та Південній Європі.
- Екологічне просвітництво: залучення місцевих громад та аграріїв до дбайливого ставлення до земель поруч із гніздуваннями у період розмноження.

Всесвітній день журавля — це важливе нагадування про те, що збереження дикої природи та її тендітних мешканців вимагає відповідальності та консолідованих дій суспільства.

УКРАЇНА ДОЛУЧАЄТЬСЯ ДО ГЛОБАЛЬНОЇ АКЦІЇ WORLD CLEANUP DAY 2026

Участь у заходах є добровільною та передбачає обов’язковий інструктаж із безпеки

В Україні стартувала всеукраїнська кампанія World Cleanup Day 2026, головні активності якої відбудуться 19–20 вересня 2026 року. Ініціатива об’єднує учасників у 24 регіонах України та українців за кордоном навколо безпечних екологічних дій, відповідального поводження з відходами, сортування, свідомого споживання та дбайливого ставлення до довкілля.

World Cleanup Day — міжнародна екологічна ініціатива, що об’єднала понад 139 мільйонів активістів у 212 країнах світу. В Україні до кампанії запрошують молодь, освітян, територіальні громади, волонтерів, громадські організації, представників органів влади, медіа, лідерів думок, соціально відповідальний бізнес, родини та всіх небайдужих громадян.

Формати участі у Всесвітньому дні прибирання 2026: долучитися можна індивідуально, разом із родиною, друзями, колегами, учнівською, студентською або робочою командою. Учасникам пропонують організовувати толоки на попередньо погоджених територіях, проводити озеленення, сортувати та передавати вторинну сировину на перероблення, а також долучатися до цифрового прибирання, видаляючи непотрібні файли з гаджетів, електронної пошти, месенджерів і хмарних сховищ.

Пункти прийому вторинної сировини можна знайти на Національній мапі за посиланням <https://recyclingpoints.org/>, а

рекомендації щодо цифрового прибирання розміщені на сторінці <https://letsdoitukraine.org/digitalcleanup>.

Українці за кордоном — можуть організовувати прибирання онлайн або офлайн, дякувати приймаючим містам та підтримувати Україну на відстані. Обов’язкова реєстрація результату #worldcleanupdayUA

У Львові заплановані толоки в парках, скверах, на прибудинкових територіях, берегах Дніпра та в інших зелених зонах. Усі офлайн-заходи проводитимуться лише на попередньо погоджених локаціях, розташованих поблизу укріттів. Перелік рекомендованих київських локацій та контакти координаторів обласних локацій буде опубліковано 11 вересня 2026 року на сайті <https://letsdoitukraine.org>.

Також у Києві працюватиме Міжнародний медіацентр World Cleanup Day, який координуватиме глобальну комунікацію кампанії, висвітлюватиме екологічні наслідки війни, стійкість українців та внесок України у світовий екологічний рух.

Особливу увагу організатори приділяють безпеці учасників. Екологічні активності мають проводитися з урахуванням вимог воєнного стану та місцевої безпекової ситуації. Заборонено організовувати прибирання на неперевірених, замінованих або потенційно небезпечних територіях, поблизу зон бойових дій, військових об’єктів і зруйнованих будівель.

У разі виявлення підозрілих предметів, уламків боєприпасів, військової техніки або невідомих відходів не можна наближатися до них, торкатися чи намагатися самостійно переміщувати. Необхідно відійти на безпечну відстань і повідомити відповідні служби за номерами 101 або 102. Під час повітряної тривоги учасники повинні негайно припинити активність і пройти до найближчого укриття. Участь у заходах є добровільною та передбачає обов’язковий інструктаж із безпеки.

Індивідуальних, сімейних і колективних учасників просять зареєструвати результати своєї участі до 25 вересня 2026 року включно. Після підбиття підсумків кампанії учасники отримують електронні сертифікати на адреси електронної пошти, зазначені під час реєстрації.

Детальна інформація, інструкції та реєстрація результатів доступні за посиланням: <https://letsdoitukraine.org/2026/08/wcd2026/>.

Організатор: Всеукраїнський молодіжний рух «Let’s Do It Ukraine». Генеральний партнер: корпорація «Біосфера».

Стати частиною глобального екологічного руху може кожен. Долучайтесь до World Cleanup Day 2026 індивідуально, разом із родиною, друзями, колегами або командою. Спільними безпечними діями ми робимо Україну чистішою, екологічно відповідальною та посилюємо її голос у світі.

Бережіть довкілля!

Редакція Green Post
Тираж: 5 000 екз.
Адреса: 03189, м. Київ, вул. Ломоносова, буд. 83-А, прим. 1-7
Редакційні та організаційні питання - +38(050) 800 02 50
Email: sales@greenpost.press

4820228160005